

betoni 77. vuosikerta – volume ilmestyy 4 kertaa vuodessa Tilauhintaa 50 euroa Irttonumero 12,50 euroa Painos 15 000 kpl ISSN 1235-2136 Aikakauslehtien Liiton jäsen	PÄÄKIRJOITUS – PREFACE Olli Hämäläinen	13
Toimitus – Editorial Staff Päätoimittaja – Editor in chief Arkkitehti SAFA Maritta Koivisto Avustava toimittaja – Editor Juttupakki, DI Sirkka Saarinen Taitto – Layout Maritta Koivisto ja Forssan Kirjapaino, Marjatta Koivisto	HARMAATA JA VÄRIKÄSTÄ – BETONIN ROOLI SAUERBRUCH HUTTONIN RAKENNUKSISSA Tarja Nurmi	14
Käännökset – Translations Tiina Hiljanen	DOCK MIDFIELD, ZÜRICH – PUOLI KILOMETRIÄ MAISEMAA JA PÄIVÄNVALOA Tarja Nurmi	22
Tilaukset, osoitteenmuutokset Toim.siht. Irmeli Kosonen irmeli.kosonen@betoni.com tel. +358 (0)9 6962 3627 RIA-, RIL-, SAFA-jäsenet ao. järjestöihin	VUODEN YMPÄRISTÖRAKENNE 2007: HÄMEENLINNAN KIRKKO- JA TORIPUISTO – KUNNIAMAININNAT KERAVALLE JA HELSINKIIN Sirkka Saarinen	30
Julkaisija ja kustantaja – Publisher Suomen Betonitieto Oy – Concrete Association of Finland PL 11, Unioninkatu 14 00131 Helsinki, Finland tel. +358 (0)9 6962 360 telefax +358 (0)9 1299 291 www.betoni.com	BETONI TUO ILOA YMPÄRISTÖÖMME Marja Kuisma	40
Toimitusneuvosto – Editorial board Tait.lis. Ulla-Kirsti Juntila TkT Anna Kronlöf Arkkitehti SAFA Mika Penttinen DI Markku Rotko DI Ossi Räsänen RI Kimmo Sandberg DI Arto Suikka DI Klaus Söderlund Arkkitehti SAFA Hannu Tikka RI Harri Tinkanen DI Matti J. Virtanen DI Matti T. Virtanen DI Pekka Vuorinen	ISTUSKELURYHMÄNÄ BETONINEN MINIKOULU Sirkka Saarinen	44
Ilmoitukset – Advertising Manager Annukka Siimes tel. +358 (0)9 6962 3623 gsm +358(0)40 8668 427 telefax +358 (0)9 1299 291 annukka.siimes@betoni.com	KIVIKAUPUNGIN PIHAT – AS. OY ISO ROOBERTINKATU 24 JA AS. OY TEHTAANKATU 36 B Kati Miettinen-Suominen	46
Julkaisu Bookers Oy Orvokki Toivanen tel. +358 (0)9 77382219 telefax +358 (0)9 737 318 orvokki.toivanen@bookers.fi	KIRKKO KUIN POUL HENNINGSENIN VALAISIN Arvi Ilonen	52
Kirjapaino – Printers Forssan Kirjapaino Oy	fib – FEDERATION INTERNATIONALE DU BETON – KANSAINVÄLINEN BETONIRAKENTEIDEN JÄRJESTÖ Tapio Aho	57
Kansi – Cover Jokikivipintainen betoni. Kuva: Maritta Koivisto	TALLINNAN LENTOKENTÄLLE BETONIPUTKET SUOMESTA – SADEVESIVIEMÄRÖINTIÄ SEITSEMÄN KILOMETRIÄ Leena Hietanen	60
	E18 MUURLA – LOHJA -MOOTTORITIE Juha Sillanpää	62
	ITSETIIVISTYVÄ BETONI JA SEMENTTIVALINNAT SILLANRAKENTAMISESSA Seppo Matala	68
	SEINÄELEMENTTIEN JA ONTELOLAATTOJEN SAUMAUS PUMPATTAVILLA SAUMAMASSOILLA Pekka Haanpää, Arto Suikka	71
	TERÄSBETONISEN MASTOPILARIN PALOMITOITUS EUROKOODIN MUKAAN Mikko Salminen	74
	TALONRAKENTAMISEN SIDOSRYHMIEN MIELIKUVA BETONISTA Markku Vesa	76
	JÄNNEBETONIN TULO SUOMEEN Petri Janhunen	78
	HENKILÖKUVASSA HARRI LANNING Sirkka Saarinen	82
	BETONITIEDON UUSIA JULKAISUJA, KURSSEJA, UUTISIA	84